

středu předsedu a jeho zástupce. Vedení záležitostí nejvyšší rady zdravotní jest čestným úřadem a zastává se pravidelně bezplatně. Za větší práce sluší však udělití remunerace. Řádní členové mají právo titulovati se po čas úřadu svého názvem »c. k. vrchních radů zdravotních«.

Rada zdravotní zemská jest poradným orgánem v záležitostech zdravotních přikázaných správci země. Zemská rada zdravotní má tudíž své sídlo při zemském úřadě politickém (§§ 10—12 zák. ze dne 30. dubna 1870 č. 68 ř. z.)

I. Obor působnosti.

Zemská rada zdravotní vyslechnuta budiž ohledně všech záležitostí týkajících se vůbec zdravotnictví země, aneb záležitostí — třeba by byly i povahy zvláštní nebo místní — z ohledů zdravotních důležitých, dále slyšena buď, jedná-li se o obsazení míst pro službu zdravotní; rada tato povinna jest zkoumati statistická data a je každoročně v zemské zdravotní zprávě uvéstí, jakož i činiti návrhy buď k vyzvání neb z vlastní iniciativy na zlepšení zdravotních poměrů a na provedení v té příčině vydaných nařízení. Protokoly o sezeních buďtež v úředním listě uveřejněny, pokud nejsou tím dotknuty ohledy veřejné, služební neb soukromé.

II. Organisaace.

Zemská rada zdravotní podřízena jest správci země a jedná též pouze s ním neb jeho zástupcem prostřednictvím svého předsedy. Sestává ze zemského zdravotního referenta, ze tří až šesti řádných členů, kteří jmenováni jsou vládou a zastupují veškeré zdravotnictví, jakož i z členů mimořádných, kteří přibírání bývají k poradám z nařízení neb se svolením zemského správce. Mimo to může i zemský výbor vyslati do zemské zdravotní rady dva řádné členy. Počet řádných členů jakož i způsob jich jmenování ustanovuje se pro každý správní obvod cestou nařízení. Úřední doba členů řádných trvá tři leta. Vystupující členové mohou opět býti jmenováni. Zemská zdravotní rada volí si ze svého středu předsedu a jeho náměstka. Působnost rady této upravena jest zvláštní instrukcí. Úřad každého člena zemské zdravotní rady jest úřadem čestným a vykonává se z pravidla bezplatně. Za větší práce bývají však udělovány odměny. Řádní členové mají právo po dobu svého úřadu zváti se »c. k. zdravotními rady«.

III. Zemského zdravotního referenta jmenuje císař; řádní členové vládou do zemské zdravotní rady povolání jmenováni jsou ministerstvem vnitra. Dle § 12 zák. ze dne 30. dubna 1870 č. 68 ř. z. může členu zdravotní rady, jenž úřad tento jakožto čestný úřad spravuje, odměna udělena býti jen za určité větší práce, tedy jen za určité referáty, které buď samy o sobě aneb přípravy k nim zvláštní námahy vyžadují (vým. min. vnitra ze dne 11. ledna 1872 č. 18448).

Rada zemědělská jest zemský ústav zřízený za tím účelem, aby sledoval, podporoval a zastupoval zájmy zemědělské a hospodářské. Pro jednotlivé země zřízeny jsou zemědělské rady, kterým přikázán jest určitý, zákonem vyměřený obor působnosti a to dílem jakožto orgánům výkonným, dílem jakožto společnostem odborným pro podávání dobrozdání.

I. Zemědělská rada království českého.

Zemědělská rada zřízena byla v Čechách se sídlem v Praze jakožto odborný orgán ku zvelebení zájmů zemědělských na základě nejv. rozh. ze dne 27. března 1873 následkem výn. c. k. min. orby ze dne 30. března

1873 č. 271 min. věst. (míst. věstník pro Čechy ze dne 2. dubna 1873 č. 2191 č. 25 z. z.), znovu upravena byla pak na základě zák. ze dne 20. března 1891 č. 20 z. z. a sestává ze 3 odborů, českého, německého a z ústředního sboru pro společné záležitosti.

1. Organisaace:

a) *Jednotlivé odbory*: Každý odbor koná úkony své samostatně a odděleně od ostatních a to: ve shromáždění delegátů do tohoto odboru vyslaných; v tomto shromáždění mají také svůj hlas vždy 3 členové výboru toho kterého odboru. Tyto odbory, jichž základem jest jednacích řád a cit. zemský zákon, tvoří se tím způsobem, že všechny k volbě oprávněné spolky každého obecního okresu společnou volbou vyšlou jednoho delegáta, a to do toho odboru, který odpovídá národnosti okresu. K volbě oprávněny jsou ony spolky, které zřízeny jsou na základě stanov k účelu zvelebení zemědělství neb některého odvětví jeho aneb hospodářství polního, ač-li v době voleb již po celý rok trvají a nejméně 30 členů čítají. Volba tato upravena jest zvláštním volebním řádem. Volitelným jest každý mužský svéprávný člen spolku k volbě oprávněného.

b) *Výbor odboru*: Každý z obou odborů (německý i český) volí sobě výbor; tento sestává z předsedy rady zemědělské, z vládního zástupce, z přisedícího zemského výboru a z odborníků po dvou povolaných od ministra orby a od zemského výboru; konečně z 23 členů volených od delegátů dotyčného odboru, jakož po případě i ze zástupců vyslaných od jednotlivých spolků. Členové výboru po případě též zástupcové spolků volí ze svého středu předsedu odboru a jeho náměstka. Předseda tento musí býti císařem potvrzen.

c) *Ústřední sbor* sestává: z předsedy a místopředsedy rady zemědělské (oba tito funkcionáři jmenováni jsou císařem), z předsedů obou odborů a jich zástupců, dále ze zástupce vlády místodržitelem ustanoveného, z přisedícího zemského výboru tímto jmenovaného a ze šesti členů, z nichž vždy tři voleni jsou od výborů obou odborů.

2. O bor působnosti: Zemědělské radě přísluší zvláště:

a) udíleti dobré zdání, jakož i podávati návrhy vládě a zemskému zastupitelstvu ohledně polního hospodářství a polního průmyslu;

b) podporovati vládu a zemské zastupitelstvo při všech opatřeních ku prospěchu polního hospodářství v království Českém;

c) podporovati spolky, které podle stanov mají za úkol pěstovati a zvelebovati polní hospodářství vůbec, jakož i jednotlivé jeho obory aneb polní industrii;

d) opatřovati záležitosti hospodářských učilišť, pokud tyto spadají k její příslušnosti;

e) řídit, po případě spravovati ty ústavy, které jí jsou přikázány.

Ústřední sbor opatřuje společné záležitosti a to dle jednacích řádu buď ve společné poradě a sezení, aneb prostřednictvím předsednictva. Každý odbor opatřuje samostatně a odděleně úkoly radě zemědělské přikázané, pokud tyto nenáleží jakožto záležitosti společné ústřednímu sboru. Následkem toho podávají se též dobrá zdání požadovaná od celé rady zemědělské aneb od výboru obou odborů, od každého odboru po případě jich výborů zvláště a to k předsednictvu rady zemědělské, již přenecháno jest předložiti je ústřednímu sboru.

II. Zemědělská rada markrabství moravského.

Na Moravě zřízena byla zemědělská rada teprve r. 1898. Obvod působnosti a agenda jest stejná jako v Čechách.

III. Rady zemědělské jsou dále ještě v Tyrolích, pak v Istrii se sídlem v Parenzu, v Horních Rakousích se sídlem v Linci, a v Dalmacii se sídlem v Zadru. Tyto rady kromě tyrolské nejsou však rozděleny v odbory, ale mají jinak týž úkol jako zmíněné rady zemědělské v Čechách a na Moravě.

Rady železniční.

U provedení §§ 4 a 7 zák. ze dne 14. prosince 1877 č. 112 ř. z. vydány byly na základě nejvyš. rozh. ze dne 24. února 1882 a nařízením min. obchodu ze dne 26. února 1882 č. 25 ř. z. základní rysy organizace státní dopravy na státních železnicích a na soukromých železnicích provozovaných státem.

Dle této organizace uvedena v život státní železniční rada, jež měla za účel podávati dobrozdání své v důležitých otázkách státních železnic týkajících se obchodu, průmyslu a hospodářství a vůbec podávati dobrozdání své k zvláštnímu vyzvání ministra obchodu v otázkách železničnictví.

Vyhláškou ministerstva železničního ze dne 19. února 1897 č. 59 ř. z. vydán byl nový statut pro státní radu železniční, která přidělena na to ministerstvu tomuto.

A. Železniční rada státní.

I. Organizace.

1. Státní rada železniční skládá se z předsedy, jeho náměstka a 80 členů, které jmenuje i náhradníky jejich ministr železniční na dobu tří let. Z počtu tohoto

a) vyvolí deset členů ministr železniční dle uvážení svého a 11 členů jmenuje tím způsobem, že ministr obchodu a ministr financí označí 4, ministr orby 2 a říšský ministr války jednu osobnost ministrem železničním jmenovanou;

b) 36 členů k návrhu obchodních a živnostenských komor;

c) 17 členů k návrhu zemědělských rad a jiných hospodářských odborných korporací a

d) 6 členů jmenuje se k návrhu horních odborných spolků.

Ze členů navržených dle lit. b) připadá na jednotlivé obchodní a živnostenské komory tento počet: na Vídeň 3 členové, na Prahu, Brno, Krakov, Lvov a Terst po 2 členech, na Štýrský Hradec, Černovice, Brody, Liberec, Cheb, Budějovice, Plzeň, Olomouc, Opavu, Linec, Solnohrad, Innomostí, Pětikostelí, Bolzano, Roveredo, Celovec, Lubno, Gorici, Lublaň, Rovigno, Zader, Split a Dubrovník po 1 členu. Z členů navrhovaných dle lit. c) připadá po jednom na c. k. hospodářské společnosti ve Vídni, ve Štýrském Hradci, Krakově a Lvově, na zemědělskou radu v Čechách 2 členové (a to po jednom na oddělení české a německé), dále po jednom na zemědělskou radu v Horních Rakousích a na zemědělskou radu v Istrii, a na spolek pro zemědělství ve vévodství bukovinském (v Černovicích), na zemědělskou radu Tyrolskou dva členové (a to po jednom na oddělení I. a oddělení II.), dále po jednom na hospodářský spolek ve Vorarlberku, na c. k. moravsko-slezskou společnost pro orbu, přírodovědu a zeměvědu v Brně a na rakousko-slezskou hospodářskou a lesnickou společnost v Opavě, a po skupinách na c. k. společnosti hospodářské resp. rolnické v Linci, Solno-